

Правопис часток

7 клас

Вчитель: Добровольська В.Е.

Правопис часток

Разом

Аби-, ані-, де-, чи-, що-, як-, -ся, -сь у складі будь-якої частини мови

аніяк, чимало, щоправда, деколи, аніскільки, щоразу, аніяк, абияк, кудись, напиться.

Би-, б-, то-, що-, же-, ж- у складі інших часток і сполучників

немовбито, тобто, якби, мовби, абощо, авжеж, атож

Через дефіс

-бо, -но, -то, -от, -таки — для виділення значення окремого слова

ходи-бо, давай-но, тим-то, як-от, прочитав-таки,

Будь-, небудь-, казна-, хтозна-, бозна- у складі займенників та прислівників

будь-що, куди-небудь, бозна-що, казна-хто, хтозна-коли

Окремо

Що (у складених сполуках)

дарма що, тільки що, хіба що, що ж до

То (в експресивних сполуках)

що то за, що то, чи то

Же, ж (відіграє видільну роль у реченні)

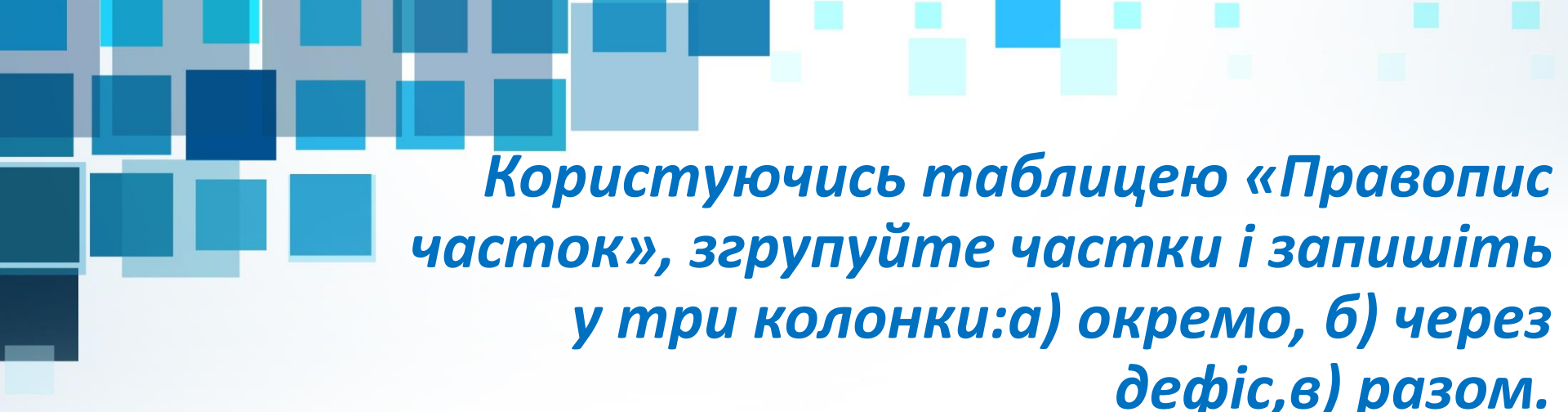
сій же зі мною; ти ж сам обіцяв

Хай, нехай (для творення форми наказового способу дієслів)

нехай заспіває, хай розбудить

Би, б (для творення форми умовного способу дієслів)

вивчив би, намалювала б

Користуючись таблицею «Правопис часток», згрупуйте частки і запишіть у три колонки: а) окремо, б) через дефіс, в) разом.

Скиньте/но, скинути/б, ані/трохи, вирушили/ж, домовились/таки, хтозна/скільки, ще/й, відпочинь/бо, хто/сь, відгорніть/же/бо, таки/відбили, саме/тому, вдарили/ж/таки, аби/коли, якось/то, як/от, все/таки, принесіть/же, який/небудь, будь/із/ким, нехай/заспіває, як/раз.

Перепишіть, розкриваючи дужки. Поясніть правопис часток.

1. Все так (же) над озером мріє калина, де юність моя протекла (В. Сосюра).
2. Пішов (би) я в Україну, пішов (би) додому, там (би) мене привітали, зраділи (б) старому (Т. Шевченко).
3. А серце б'ється, свіжий вітер дише, не (мов) би хоче остудить чоло (М. Рильський).
4. Сьогодні йому, як ні(коли), хотілося (чим) скоріш виїхати за місто (Л. Дмитерко).
5. Не так (то) робиться все хутко, як швидко оком ізмигнеш (І. Котляревський).
6. Вже хто(зна) скільки часу минуло з тої пори (В. Кучер).
7. Гукати в минуле — даремна турбота, гукай у майбутнє — хто(небудь) почує (О. Підсуха).
8. Тішся, дитино, поки (ще) маленька, ти (ж) (бо) живеш навесні (Леся Українка).
9. Що (кілька) метрів зупинялися передихнути (О. Гончар).
10. Любіть працю на Землі, бо без цього не буде щастя нам і нашим дітям, ні (на) якій планеті (О. Довженко).
11. Цей дріт приносить телеграми хто (зна) (з) якої даліни (М. Рильський).

Виправити помилки, записати правильно:

- 1). Полий цю яблуню — адже вона із яблучками. Не хайже сад все світній встає там, де ридала мааи на руїні (М. Рильський).
- 2) Як були ми малими ще, як зберались йти на крайсвіту, ми любили вмиватись дощем, що б скоріше рости і міцніти (В. Ткаченко).
- 3) Я хотіла-б людям для підмоги у каждую мить подати голос свій (В. Ткаченко).
- 4) Я тільки-що друже була на Дніпрі,— твоя Україна квітує (М. Нагнибіда).
- 5) Грім на вогненому списі злитів увись і вибухнув над ними, і хто-зна-де осипався у низ (М. Нагнибіда).

***Запишіть слова у три колонки
— разом, окремо, через дефіс.***

Де/який , хтось/то, що/правда, ні/когісінько, як/то, ні/в/кого,
ні/хто, ні/в/кого, ні/за/що, ні/звідки, як/от, аби/де, хтозна/як,
не/аби/який, не/аби/хто, як/най/дорожче, коли/б/то, ніби/то,
хто/сь/таки, аби/тільки, все/ж, ото/ж, а/як/же, як/раз,
а/все/ж/таки, ото/ж, таки/пішов, дарма/ що, ні/би, чим/дуж,
не/наче/б/то, не/мов/би/то, хто/сь/якось.

Перепишіть, розкриваючи дужки. Поясніть правопис часток.

1. Пішов (би) я в Україну, пішов (би) додому, там (би) мене привітали, зраділи (б) старому (Т. Шевченко).
2. А серце б'ється, свіжий вітер дише, не (мов) би хоче остудить чоло (М. Рильський).
3. Сьогодні йому, як ні (коли), хотілося (чим) скоріш виїхати за місто (Л. Дмитерко).
4. Вже хто (зна) скільки часу минуло з тої пори (В. Кучер).
5. Цей дріт приносить телеграми хто (зна) (з) якої далини (М. Рильський).